

บทความวิจัย

ความต้องการในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จังหวัดจันทบุรี

พัชรา บำรุง* และ กฤษฎา เจริญมูล

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี
อำเภอเขาชีเมื้อง จังหวัดจันทบุรี 22210

ข้อมูลบทความ

Article history

รับ: 30 มีนาคม 2566
แก้ไข: 14 พฤษภาคม 2566
ตอบรับการตีพิมพ์: 22 พฤษภาคม 2566
ตีพิมพ์ออนไลน์: 31 พฤษภาคม 2566

คำสำคัญ

ความต้องการ
การส่งเสริมการเกษตร
เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน
จังหวัดจันทบุรี
พื้นที่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี และเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนที่แตกต่างกัน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างคือเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี ปี 2564 จำนวน 393 ราย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t-test และ F-test ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับทุเรียนในระดับมากในเรื่อง การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูทุเรียน และการลดต้นทุนการผลิต มีความต้องการด้านเทคนิควิธีการถ่ายทอดของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับมาก ได้แก่ ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และเอกสารของทางราชการ และมีความต้องการสนับสนุนและบริการในระดับมากในเรื่อง การถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เครื่องมือการตรวจความสุกแก่ของทุเรียนที่แม่นยำ และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูทุเรียน การเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนที่แตกต่างกันมีความต้องการการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

บทนำ

ทุเรียน *Durio zibethinus* Linn. ได้ชื่อว่าเป็น “ราชาแห่งผลไม้” เป็นไม้ผลที่สำคัญทางเศรษฐกิจของไทยที่สร้างรายได้ไม่ต่ำกว่าแสนล้านบาทต่อปี เนื่องจากคุณภาพผลผลิตดี รสชาติเป็นเอกลักษณ์ และต่างประเทศให้การยอมรับ อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นผู้ผลิตและส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ตลาดหลักสำคัญ คือ จีน ส่งออกในรูปแบบของทุเรียนสดร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด ในปี 2564 การส่งออกทุเรียนและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นเป็น 904,597 ตัน มูลค่า 115,095 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.96 และร้อยละ 45.88 ต่อปี ตามลำดับ (Office of Agricultural Economics, 2021a) ในปี 2564 ทุเรียนมีเนื้อที่ให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศ 851,866 ไร่ ผลผลิต 1,212,989 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,424 กิโลกรัม แหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ปลูกทุเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดชุมพรและจังหวัดนครศรีธรรมราช (Office of Agricultural Economics, 2021b)

จังหวัดจันทบุรีมีศักยภาพการผลิตและกระจายสินค้าผลไม้ และเป็นแหล่งผลิตผลไม้หลักของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทุเรียน ลำไย และมังคุด โดยทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับจังหวัดจันทบุรีมากที่สุด ในปี 2564 มีพื้นที่ปลูกทุเรียน 265,014 ไร่ ผลผลิต 398,618 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 1,938

กิโลกรัม แหล่งเพาะปลูกทุเรียนมีพื้นที่ปลูกในทุกอำเภอ อำเภอที่เป็นแหล่งผลิตใหญ่ที่สุด คือ อำเภอเขาชีเมื้อง รองลงมา คือ อำเภอทาลิ่ง อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอสอยดาว อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอโป่งน้ำร้อน ตามลำดับ (Office of Agricultural Economics, 2021c) การผลิตทุเรียนของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจันทบุรี มีการทำการเกษตรตามระบบส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP ซึ่งผลผลิตทุเรียนในฤดูจะเริ่มออกสู่ตลาด ตั้งแต่ช่วงเดือนเมษายนถึงกรกฎาคม โดยช่วงที่ทุเรียนออกสู่ตลาดมากที่สุด คือ ช่วงเดือนพฤษภาคมถึง มิถุนายน แต่เกษตรกรยังขาดความชำนาญในการเก็บเกี่ยว จึงเป็นเหตุทำให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนที่อายุยังไม่ครบกำหนดต่อการเก็บเกี่ยวเพื่อให้ขายได้ราคาเพราะทุเรียนต้นฤดูกาลนั้นมักจะมีราคาสูง เนื่องจากในจังหวัดจันทบุรี ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีราคาสูงในขณะนี้และมีการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชบางชนิดมาเป็นทุเรียนแทนทำให้มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การส่งเสริมการผลิตทุเรียน จึงเป็นภารกิจหนึ่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร และมีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ทำการผลิตทุเรียนคุณภาพและปลอดภัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ รักษาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าผลผลิต

*Corresponding author

E-mail address: patchara_ba@rmutto.ac.th (P. Bamrung)

Online print: 31 May 2023 Copyright © 2023. This is an open access article, production, and hosting by Faculty of Agricultural Technology, Rajabhat Maha Sarakham University. <https://doi.org/10.14456/paj.2023.10>

ให้แก่เกษตรกร ประกอบกับนโยบายรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2561 ที่สนับสนุนให้ภาคตะวันออกเป็น “มหานครผลไม้โลก” ที่มีคุณภาพปลอดภัยอย่างครบวงจร รวมทั้งทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก พ.ศ. 2566 – 2570 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ภาคตะวันออกเป็นมหานครผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจังหวัดจันทบุรีให้เป็นศูนย์กลางการรวบรวมผลผลิตและการกระจายสินค้าผลไม้คุณภาพได้มาตรฐาน (Chanthaburi Provincial Office, 2021)

อย่างไรก็ตามปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่ออาชีพการทำสวนทุเรียนนั้นยังพบปัญหาอีกหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อด้านการผลิต เช่น ปัญหาโรครากเน่าโคนเน่า (Phytophthora) ที่เกิดจากเชื้อราในทุเรียน และโรคเชื้อราสีชมพู ทั้งในช่วงก่อนให้ผลผลิต และหลังจากให้ผลผลิตแล้วทำให้ต้นทุเรียนทรุดโทรมและตายได้ ส่งผลให้อัตรารอดของต้นทุเรียนลดลง และคุณภาพไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากสภาวะโลกร้อน ทำให้สภาพอากาศแปรปรวน เกิดภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น รวมทั้งทำให้ผลผลิตออกล่าช้าและไม่ได้คุณภาพ หรือจะเป็นเรื่องคุณภาพทุเรียนไม่ได้มาตรฐาน ประกอบกับการที่ต้นทุนการผลิตขยับตัวสูงขึ้น อาทิ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดแมลง สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช ค่าแรง แต่เกษตรกรยังได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน อีกทั้งเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จากปัญหาที่กล่าวมาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะศึกษาถึงสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดจันทบุรี ตลอดจนความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรเพื่อหาข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการส่งเสริมการปลูกทุเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และยังช่วยให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้สูงกว่าต้นทุนการผลิต และมีเสถียรภาพด้านราคาตลอดฤดูกาล ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรของเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม ทำให้สามารถบริหารจัดการสวนทุเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตทุเรียนมีคุณภาพดี รสชาติเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการปลูกทุเรียนของเกษตรกรไปปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ

อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) คำนวณหาขนาดตัวอย่างจากเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดจันทบุรีที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดจันทบุรี ปีการผลิต 2564 จำนวน 20,971 ราย โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 393 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Systematic sampling) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างกระจายทุกอำเภอในจังหวัดจันทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความต้องการโดยใช้ t-test, F-test และ Scheffe' test ในการ

วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม กำหนดความหมายจากค่าเฉลี่ยเป็น 3 ช่วง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง มีความต้องการมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.33 หมายถึง มีความต้องการน้อย และค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย

สภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.05 มีอายุเฉลี่ย 53.70 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 9.48 ปี โดยมีรายได้จากการทำสวนทุเรียนเฉลี่ย 3,058,500 บาท/ปี เกษตรกรสวนใหญ่ร้อยละ 75.06 มีช่องทางการจำหน่ายทุเรียนผ่านห้าง มีแรงงานในครัวเรือนที่ทำสวนทุเรียนเฉลี่ย 3.28 คน มีแรงงานนอกครัวเรือนที่ทำสวนทุเรียนเฉลี่ย 2.83 คน เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนสวนมาร้อยละ 89.82 ไม่กู้เงินมาทำสวนทุเรียน สวนใหญ่ร้อยละ 87.28 ใช้เงินทุนตนเองในการทำสวนทุเรียน มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 53.18 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนสวนมาร้อยละ 80.15 ปลูกทุเรียนก่อนฤดู (ผลผลิตออกสู่ตลาดระหว่าง ก.พ.-เม.ย.) สวนใหญ่ร้อยละ 78.12 ปลูกทุเรียนแบบยกโคก เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนร้อยละ 100 ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นหลัก เกษตรกรร้อยละ 69.72 อาศัยน้ำในสระน้ำภายในสวนเป็นแหล่งน้ำใช้ในการปลูกทุเรียน และให้น้ำทุเรียนแบบสปริงเกอร์ทั้งหมด เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนทุกรายใช้ปุ๋ยเคมีในสวนทุเรียน ใส่ปุ๋ยทุเรียนเฉลี่ย 4.29 ครั้ง/ปี อัตราการใส่ปุ๋ยเฉลี่ย 2.38 กิโลกรัม/ต้น โดยเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนร้อยละ 64.89 ใส่ปุ๋ยทุเรียนแบบหว่าน มีวิธีการสังเกตระยะการเก็บเกี่ยวทุเรียนแบบการนับอายุทุเรียนจากวันหลังดอกบานจนถึงวันที่ผลแก่ตามแต่ละพันธุ์ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนสวนมาร้อยละ 74.81 ใช้สารเคมีและแรงงานคนร่วมกับเครื่องทุ่นแรงในการกำจัดวัชพืชในสวนทุเรียน มีการกำจัดวัชพืชเฉลี่ย 3.07 ครั้งต่อปี เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนทุกรายพบมีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูทุเรียน ซึ่งโรคและแมลงศัตรูทุเรียนที่มีการระบาดส่วนมาร้อยละ 93.38 คือ โรครากเน่าโคนเน่า เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนร้อยละ 57.25 ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูและโรคทุเรียน และเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจันทบุรีได้ผลผลิตทุเรียนเฉลี่ย 2.43 ตัน/ไร่

ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี

ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี แสดงผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนมีความต้องการความรู้ในระดับมาก 8 ประเด็นจาก 23 ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ 1) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูทุเรียน 2) การลดต้นทุนการผลิต 3) การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว 4) การบำรุงรักษาต้นทุเรียน 5) ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับทุเรียน 6) ตลาดส่งออกทุเรียน 7) การใส่ปุ๋ยเคมีและการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง และ 8) ข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ Chuaysuk et al. (2022) ที่พบว่าเกษตรกรมีระดับความต้องการความรู้ระดับมาก

ในประเด็นการป้องกันกำจัดโรคและศัตรูพืช และการบำรุงดูแลรักษา แต่แตกต่างกันในเรื่องการเก็บเกี่ยวและการดูแลหลังการเก็บเกี่ยวที่มีความต้องการความรู้ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ Promsila (2019) พบว่าเกษตรกรต้องการความรู้มากที่สุดในเรื่องการจัดการศัตรูพืช

2. ความต้องการเทคนิควิธีการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนมีความต้องการในระดับมาก 6 ประเด็นจาก 10 ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ 1) ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Website, Facebook, Line, YouTube 2) เอกสารเผยแพร่ของทางราชการ 3) สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นคู่มือ 4) การทัศนศึกษาดูงานในสวนทุเรียนของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ 5) การฝึกอบรมและ 6) สื่อผ่านรายการโทรทัศน์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ Promsila (2019) พบว่าเกษตรกรต้องการความรู้จากช่องทางการส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อินเทอร์เน็ตในระดับมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถเลือกค้นหาข้อมูลได้ตามต้องการเมื่อมีความสนใจ และสอดคล้องกับ Reantong et al. (2018) พบว่าเกษตรกรต้องการเรียนรู้แบบทัศนศึกษามากที่สุด แต่แตกต่างจาก Chuaysuk et al. (2022) ที่พบว่าวิธีการส่งเสริมการผลิตทุเรียนคุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เกษตรกรได้รับแหล่งความรู้ที่เป็นบุคคลและแหล่งความรู้ที่เป็นมวลชน ได้แก่ อินเทอร์เน็ต เช่น Website, Facebook, YouTube, เอกสารเผยแพร่ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และจากแหล่งความรู้เป็นกลุ่ม ได้แก่ การศึกษาดูงาน การสาธิต การฝึกอบรม และการประชุม มีความต้องการระดับปานกลาง

3. ความต้องการได้รับการสนับสนุนและบริการในการปลูกทุเรียน เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนมีความต้องการในระดับมาก 15 ประเด็นจาก 22 ประเด็น ได้แก่ 1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน 2) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูทุเรียน 3) ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับทุเรียน 4) การจัดหาแหล่งปุ๋ยเคมีและสารเคมีราคาถูก 5) จัดหาอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ช่วยในการตรวจสอบความสุกแก่ของทุเรียนที่แม่นยำ 6) การให้บริการข่าวสารด้านการตลาดอย่างต่อเนื่อง 7) การฝึกอบรมเทคนิคการเพิ่มผลผลิตทุเรียน 8) การจัดหาแหล่งน้ำสำหรับบริการให้เกษตรกรชาวสวนที่ขาดแคลนในฤดูแล้ง 9) ส่งเสริม

นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแปรรูปทุเรียน 10) การติดต่อประสานงานกับแหล่งวิชาการต่าง ๆ 11) การผลิตทุเรียนเพื่อส่งออก 12) มีการรับรองคุณภาพผลผลิตทุเรียนก่อนส่งออก 13) การฝึกอบรมเรื่องการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรทุเรียน 14) การวิจัยหาทุเรียนพันธุ์ดี และ 15) การฝึกอบรมเรื่องการผลิตทุเรียนตามหลักคุณภาพมาตรฐาน GAP ตามลำดับ สอดคล้องกับ Thongrod et al. (2020) พบว่าเกษตรกรมีความต้องการรับบริการส่งเสริมการเกษตรในเรื่องการผลิตมังคุดมากที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานการผลิตและเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบรับรองสินค้าที่เกษตรกรสามารถทำได้เป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะความรู้ที่ถูกต้องในการผลิตมังคุดตามมาตรฐาน GAP และสอดคล้องกับ Promsila (2019) พบว่าเกษตรกรให้ความสำคัญในการป้องกันกำจัดโรคพืช การดูแลรักษาในระยะออกดอกถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิต และการผลิตตามหลักการมาตรฐาน GAP มากที่สุด (Table 1)

ปัญหาในการทำสวนทุเรียนของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี

ปัญหาในการทำสวนทุเรียนของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนมีปัญหาในระดับมาก 4 ประเด็น ได้แก่ ปุ๋ยมีราคาแพง สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูทุเรียนมีราคาแพง ค่าจ้างแรงงานในการจัดการทุเรียนมีอัตราสูง และการระบาดของโรคและแมลงศัตรูทุเรียน ทั้งนี้เนื่องจากว่าในช่วงการระบาดของโควิด-19 ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมโรคระบาดโควิด-19 ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูทุเรียนมีราคาแพง ค่าจ้างแรงงานในการจัดการทุเรียนมีอัตราสูงเนื่องจากแรงงานภาคนอกครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นชาวกัมพูชาพอเกิดปัญหาการระบาดของโควิด-19 แรงงานเข้ามาทำงานในประเทศไทยไม่ได้ทำให้ค่าจ้างแรงงานมีอัตราที่สูงขึ้น ประกอบกับสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปของจังหวัดจันทบุรีในปีที่ผ่านมามีฝนตกชุกและทำให้น้ำท่วมจึงเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูทุเรียนที่รุนแรง สร้างปัญหาให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจึงมีปัญหาในระดับมากในประเด็นดังกล่าว ซึ่งแตกต่างกับผลการศึกษาของ Chuaysuk et al. (2022) พบว่าเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลางในด้านการจัดการสวนทุเรียนการป้องกันกำจัดโรค และแตกต่างจาก Promsila (2019) ที่พบว่าเกษตรกรมีปัญหาเรื่องแมลงศัตรูพืชและโรคพืชอยู่ในระดับน้อย

Table 1 Needs for extension agricultural of durian growers

		n=393		
Needs		Mean	S.D.	Level of needs
Knowledge				
1. Prevention and elimination of durian diseases and pests		2.95	0.22	high
2. Production cost reductions		2.75	0.63	high
3. Post-harvest operations		2.75	0.41	high
4. Durian tree maintenance		2.65	0.48	high
5. Up-to-date information about durian		2.55	0.51	high
6. Durian Export Market		2.50	0.51	high
7. The use of chemical fertilizers and mixing of chemical fertilizers for personal use		2.40	0.68	high
8. Requirements of partner countries		2.40	0.59	high
9. Product quality assurance before export		2.30	0.57	low
10. Durian production according to GAP quality standards		2.30	0.73	low
11. Application for registration of GAP durian		2.30	0.73	low
12. Being an entrepreneur of a durian agribusiness		2.25	0.71	low

Table 1 Needs for extension agricultural of durian growers (cont.)

Needs	Mean	S.D.	Level of needs
13. Fertilizer production for use from local materials	2.20	0.61	low
14. Markets and distribution channels	2.15	0.48	low
15. The use of biologics instead of chemicals	2.15	0.48	low
16. Irrigation techniques	2.10	0.85	low
17. Choosing a good durian seedling	2.10	0.71	low
18. Agriculturist' grouping	2.10	0.71	low
19. Organized a training course on durian cutting techniques	2.00	0.79	low
20. The appropriate harvesting period is correct according to the species	1.90	0.55	low
21. Techniques for preparing durian plots	1.90	0.78	low
22. Credit funding source	1.85	0.48	low
23. Production of organic durian	1.85	0.67	low
Methods for transferring technology			
1. News information via social media such as Website, Facebook, Line and YouTube etc.	2.75	0.44	high
2. government publications	2.55	0.51	high
3. Manual publications	2.55	0.51	high
4. Successful field trips in durian gardens	2.50	0.68	high
5. Training	2.35	0.74	high
6. TV media	2.35	0.48	high
7. Visit an agriculturist's house and a durian garden	2.10	0.71	low
8. An exhibition	1.95	0.75	low
9. Durian contest	1.80	0.61	low
10. Newspapers	1.80	0.61	low
Services and supports			
1. Transfer of new technologies related to durian cultivation	2.90	0.30	high
2. Coordinating with relevant agencies in the prevention and eradication of durian insect pests	2.90	0.30	high
3. Up-to-date information about durian	2.80	0.41	high
4. Sourcing cheap chemical fertilizers and chemicals	2.80	0.41	high
5. Providing equipment or technology to help accurately determine durian maturity	2.80	0.41	high
6. Continuous marketing news service	2.80	0.41	high
7. Training on durian yield enhancement techniques	2.75	0.44	high
8. Provision of water sources to serve needy agriculturists during the dry season.	2.75	0.44	high
9. Promote new innovations in durian processing	2.70	0.57	high
10. Coordination with various academic sources	2.70	0.57	high
11. Production of durian for export	2.60	0.59	high
12. Durian product quality is certified before export.	2.60	0.59	high
13. Training on durian agribusiness entrepreneurship	2.55	0.60	high
14. Research for good breed durian	2.45	0.79	high
15. Training on durian production according to GAP standard quality principles	2.35	0.74	high
16. Coordinating with financial institutions to provide credit services	2.30	0.86	low
17. Finding a source of low interest loans	2.25	0.91	low
18. Application for registration of GAP durian	2.25	0.85	low
19. Contacting the source of good durian seedlings	2.20	0.76	low
20. Training on durian irrigation system	2.20	0.61	low
21. Durian gardening in the form of agro-tourism	2.15	0.81	low
22. Establishment of an agriculturist's group	2.05	0.88	low

ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรีที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการในการปลูกทุเรียนของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี (Table 2) จำแนกตามประสบการณ์ในการปลูกทุเรียน โดยแบ่งเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนไม่เกิน 3 ปี 3-6 ปี 7-10 ปี และมากกว่า 15 ปี โดยใช้สถิติ F-test พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนที่ต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 จำนวน 5 ประเด็น คือ (1) ความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน

(2) การจัดหาแหล่งปุ๋ยเคมีและสารเคมีราคาถูก (3) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูทุเรียน (4) การฝึกอบรมเทคนิคการเพิ่มผลผลิตทุเรียน (5) จัดหาอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ช่วยในการตรวจสอบความสุกแก่ของทุเรียนที่แม่นยำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 3 ประเด็น คือ (1) การฝึกอบรมเรื่องการผลิตทุเรียนตามหลักคุณภาพมาตรฐาน GAP (2) การขอขึ้นทะเบียนทุเรียน GAP (3) ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับทุเรียน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การผลิตทุเรียนเพื่อส่งออก (2) การให้บริการข่าวสารด้านการตลาดอย่างต่อเนื่อง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการในแต่ละ

ประเด็นข้างต้นด้วยวิธี Scheffe' test พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนน้อยกว่ามีความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนมานานกว่าใน 4 ประเด็น โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนน้อยกว่ามีความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนมานานกว่า และเกษตรกรชาวสวนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนระหว่าง 3 – 10 ปี มีความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการในการปลูกทุเรียนมากกว่ากลุ่มอื่นใน 6 ประเด็น ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนมากกว่าได้เจอและประสบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากในการทำสวนทุเรียน จึงมีความสนใจความรู้ใหม่ ๆ องค์ความรู้และเทคโนโลยีในการผลิตทุเรียนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับทุเรียน การให้บริการข่าวสารด้านการตลาดอย่างต่อเนื่อง การจัดหาแหล่งปุ๋ยเคมีและสารเคมีราคาถูกลง การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูทุเรียน การผลิตทุเรียนเพื่อส่งออก การฝึกอบรมเทคนิคการเพิ่มผลผลิตทุเรียน การฝึกอบรมเรื่องการผลิตทุเรียนตามหลักคุณภาพมาตรฐาน GAP การขอขึ้นทะเบียนทุเรียน GAP และจัดหาอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ช่วยในการตรวจสอบความสุกแก่ของทุเรียนที่แม่นยำ จึงทำให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรีมีความต้องการการส่งเสริมการเกษตรในการปลูกทุเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เช่น สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี สมาคมผู้ผลิตทุเรียนไทย

และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นหน้าที่ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีวิทยาการต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรที่ต้องเข้าไปส่งเสริมให้บริการด้านการเกษตรในการปลูกทุเรียนในประเด็นที่เกษตรกรต้องการ เมื่อเกษตรกรได้รับองค์ความรู้สามารถพัฒนาสภาพการปลูกทุเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพผลผลิตทุเรียนให้สูงขึ้น สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และได้รับการรับรองมาตรฐานตามที่กำหนด มีการปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน และยกระดับมาตรฐานการผลิตทุเรียนส่งออกให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาดได้มากขึ้น อีกทั้งสามารถลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมีการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูทุเรียนลงได้ ช่วยให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้สูงกว่าต้นทุนการผลิต และมีเสถียรภาพด้านราคาตลอดฤดูกาล จะทำให้เกษตรกรเกิดความยั่งยืนในอาชีพชาวสวนทุเรียนในอนาคตและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Promsila (2019) ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตทุเรียนในระดับมากที่สุด ได้แก่ การป้องกันกำจัดโรคพืช การดูแลรักษาในระยะออกดอกถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยว และการผลิตทุเรียนตามมาตรฐาน GAP อีกทั้งเกษตรกรมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพและการจัดการแมลงศัตรูพืชและโรคพืชระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการผลิตทุเรียนศรีสะเกษเพื่อการส่งออกไปยังประเทศจีนของ Promthep (2015) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตตามมาตรฐาน GAP แสดงว่าเกษตรกรให้ความสำคัญกับมาตรฐาน GAP

Table 2 Needs for services and supports of durian growers with different period of experience

Services and supports	Period of experience								F value
	≤ 3 year (n=9)		3-6 year (n=69)		7-10 year (n=118)		> 11 year (n=197)		
		S.D.		S.D.		S.D.		S.D.	
1. Contacting the source of good durian seedlings	2.87	0.39	2.87	0.37	2.90	0.30	2.86	0.34	0.198
2. Research for good breed durian	2.25	0.50	2.22	0.57	2.27	0.55	2.22	0.56	0.204
3. Establishment of an agriculturist's group	2.87	0.37	2.90	0.33	2.92	1.89	2.34	0.136	0.198
4. Transfer of new technologies related to durian cultivation	2.42 ^{ab}	0.65	2.61 ^a	0.63	2.74 ^a	0.54	2.22 ^b	0.68	18.213 ^{***}
5. Production of durian for export	2.76 ^b	0.47	2.91 ^a	0.28	2.86 ^a	0.36	2.76 ^b	0.45	3.528 [*]
6. Durian product quality is certified before export	2.85	0.40	2.88	0.41	2.88	0.36	2.77	0.46	1.287
7. Finding a source of low interest loans	2.65	0.64	2.68	0.61	2.62	0.64	2.69	0.57	0.239
8. Coordinating with financial institutions to provide credit services	2.89	0.37	2.90	0.33	2.92	0.27	2.89	0.34	0.136
9. Provision of water sources to serve needy agriculturists during the dry season	2.87	0.42	2.81	0.53	2.84	0.42	2.74	0.53	1.703
10. Continuous marketing news service	2.74 ^a	0.48	2.70 ^{ab}	0.57	2.55 ^b	0.62	2.61 ^{ab}	0.57	3.018 [*]
11. Sourcing cheap chemical fertilizers and chemicals	2.69 ^{ab}	0.57	2.45 ^b	0.62	2.76 ^a	0.53	2.16 ^c	0.68	24.990 ^{***}
12. Coordination with various academic sources	2.76	0.51	2.69	0.59	2.71	0.58	2.67	0.59	0.708
13. Coordinating with relevant agencies in the prevention and eradication of durian insect pests	1.72 ^{bc}	0.64	2.34 ^a	0.62	2.10 ^b	0.63	1.92 ^b	0.71	23.286 ^{***}
14. Training on durian irrigation system	2.83	0.43	2.86	0.43	2.79	0.48	2.71	0.50	2.054
15. Training on durian yield enhancement techniques	2.44 ^a	0.64	2.24 ^a	0.64	2.22 ^a	0.64	2.06 ^b	0.50	9.083 ^{***}

n=393

Table 2 Needs for services and supports of durian growers with different period of experience (cont.)

Services and supports	Period of experience								F value
	≤ 3 year (n=9)		3-6 year (n=69)		7-10 year (n=118)		> 11 year (n=197)		
		S.D.		S.D.		S.D.		S.D.	
16. Training on durian production according to GAP standard quality principles	2.82 ^a	0.43	2.87 ^a	0.37	2.63 ^b	0.57	2.71 ^b	0.52	5.152 ^{**}
17. Application for registration of GAP durian	2.51 ^a	0.64	2.26 ^b	0.63	2.32 ^{ab}	0.63	2.28 ^b	0.57	5.272 ^{**}
18. Providing equipment or technology to help accurately determine durian maturity	2.24 ^b	0.69	2.19 ^b	0.68	0.198 ^b	0.60	2.50 ^a	0.67	14.436 ^{***}
19. Promote new innovations in durian processing	2.33	0.55	2.33	0.58	2.20	0.62	2.29	0.54	1.238
20. Up-to-date information about durian	2.44 ^{ab}	0.52	2.56 ^a	0.56	2.36 ^b	0.53	2.54 ^a	0.54	4.328 ^{**}
21 Durian gardening in the form of agro-tourism	2.22	0.56	2.26	0.61	2.08	0.66	2.22	0.56	1.593
22. Training on durian agribusiness entrepreneurship	2.42	0.74	2.51	0.70	2.52	0.69	2.61	0.60	1.621

^{1/} Means followed by the same letter in the same row were not significantly different, ^{*}significant at p < 0.05., ^{**}significant at p < 0.01., ^{***}significant at p < 0.001.

สรุปผลการวิจัย

ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจังหวัดจันทบุรี พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53.70 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 9.48 ปี มีรายได้จากการทำสวนทุเรียนเฉลี่ย 3,058,500 บาท/ปี มีแรงงานในครัวเรือนที่ทำสวนทุเรียนเฉลี่ย 3.28 คน มีแรงงานนอกครัวเรือนที่ทำสวนทุเรียนเฉลี่ย 2.83 คน เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนส่วนมากไม่กู้เงินมาทำสวนทุเรียน และแหล่งเงินทุนในการทำสวนทุเรียนเกษตรกรใช้เงินทุนตนเองในการทำสวนทุเรียน ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในด้านความต้องการความรู้ พบว่าเรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูทุเรียนเกษตรกรมีความต้องการมากที่สุด ด้านวิธีการส่งเสริม พบว่าเกษตรกรมีความต้องการข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Website, Facebook, Line, YouTube มากที่สุด และด้านความต้องการได้รับการสนับสนุนและบริการ พบว่าเกษตรกรมีความต้องการมากที่สุด คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูทุเรียน ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับทุเรียน และการจัดหาแหล่งปุ๋ยเคมีและสารเคมีราคาถูก ซึ่งกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนน้อยกว่ามี

ความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนมานานกว่า และเกษตรกรกลุ่มที่มีประสบการณ์การปลูกทุเรียนระหว่าง 3 – 10 ปี มีความต้องการสิ่งสนับสนุนและบริการในการปลูกทุเรียนมากกว่ากลุ่มอื่นในบางประเด็น จากการศึกษาผู้วิจัยได้แนวทางการส่งเสริมการเกษตรสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการปลูกทุเรียน ไม่ว่าจะเป็นสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี และสำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี เป็นต้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรส่งเสริมปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการปลูกทุเรียน เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือในการตรวจความสุกแก่ของทุเรียนและยกระดับเน้นการผลิตทุเรียนคุณภาพให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากปัญหาทุเรียนอ่อนยังเป็นประเด็นจากผู้นำเข้าทุเรียนไทยโดยเฉพาะในช่วงที่ทุเรียนในตลาดมีราคาสูง มีการวางแผนการผลิต การแปรรูป และการขยายตลาดไปยังประเทศอื่น ๆ ให้ข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาอุตสาหกรรมทุเรียน แนวโน้มตลาดทุเรียน ตลอดจนฝึกอบรมทางเทคนิคต่าง ๆ แก่เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนเพื่อวางแผนการผลิตทุเรียนของไทย หลีกเลี่ยงปัญหาผลผลิตมากกว่าความต้องการของผู้บริโภคในอนาคต สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานทุเรียนของคนไทย สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทุเรียนและรองรับการแข่งขันของตลาดทุเรียนในอนาคต

References

- Chanthaburi Provincial Office. (2021). *Chanthaburi Province development plan*. Accessed December 22, 2022. Retrieved from https://www.chanthaburi.go.th/files/com_news_devpro/2021-10_3d35f8fe821076f.pdf (in Thai)
- Chuaysuk, S., Seerasarn, N., & Keowan, B. (2022). Extension of durian production according to good agriculture practices for farmers in Khao Kai Sub-district, Sawi district, Chumphon Province. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(8), 334–352. (in Thai)
- Office of Agricultural Economics. (2021a). *Situation of important agricultural products and trends in 2022*. Accessed February 24, 2022. Retrieved from <https://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/journal/2565/trendstat2565-Final-Download.pdf> (in Thai)
- Office of Agricultural Economics. (2021b). Office of Agricultural Economics *Durian agricultural products*. Accessed December 22, 2022. Retrieved from <https://mis-app.oae.go.th/product/%E0%B8%97%E0%B8%B8%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99>. (in Thai)
- Office of Agricultural Economics. (2021c). *Agricultural economic information by product for the year 2021*. Accessed December 22, 2022. Retrieved from <https://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/journal/2565/commodity2564.pdf> (in Thai)
- Promsila, C. (2019). *Extension needs of durian production for farmers in Chumphon Province*. (Master's thesis). Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Promthep, P. (2015). *Study on the development of Sisaket durian production for export to China*. Accessed December 12, 2022. Retrieved from <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/nbt/nbt7/IS/7037.pdf> (in Thai)
- Reantong, W., Toomhirun, C., & Khlibtong, J. (2018). Extension guidelines for durian production by farmers in Tha Sae district, Chumphon Province. *Proceedings of the 8th STOU national research conference* (pp.483–496). Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Thongrod, K., Tongdeelert, P., & Sriboonruang, P. (2020). Needs for agricultural extension services of large agricultural land plot mangosteen growers in Langsuan district, Chumphon Province. *King Mongkut's Agricultural Journal*, 38(4), 555–562. (in Thai)

Research article

Needs for agricultural extension of durian growers in Chanthaburi Province

Patchara Bamrung* and Krisada Charroenmoon

Agricultural technology program, faculty of Agro-industrial technology, Rajamangala university of technology tawan-ok Chanthaburi campus, Khao Khitchakut district, Chanthaburi Province 22210

ARTICLE INFO**Article history**

Received: 30 March 2023

Revised: 14 May 2023

Accepted: 22 May 2023

Online published: 31 May 2023

Keyword

Need

Agricultural extension

Durian growers

Chanthaburi Province

areas

ABSTRACT

This research aims to explore the agricultural extension requirements of durian growers in Chanthaburi Province and compare the demand for agricultural extension among durian growers with varying levels of experience in durian cultivation. The study sample consisted of 393 durian growers registered with the district agricultural office in Chanthaburi Province. Data was collected through questionnaires and analyzed using various statistical measures such as SPSS, frequency distribution, percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation, as well as t-tests and F-tests to identify group differences. Additionally, Scheffe's test was employed for further calculations. The findings indicate that durian growers express a high demand for increased knowledge in disease and pest prevention and control, as well as cost reduction in production. Agricultural extension officers' communication techniques and methods are particularly sought after through social media platforms and government documents. Durian growers also desire extensive support and service, including the transfer of new technologies like accurate durian maturity detection tools and collaboration with relevant agencies to combat durian pests. Moreover, the comparative analysis of agricultural extension needs among durian growers in Chanthaburi Province, considering their diverse cultivation experiences, reveals statistically significant differences in certain areas of demand.

---

*Corresponding author

E-mail address: patchara_ba@rmutto.ac.th (P. Bamrung)

Online print: 31 May 2023 Copyright © 2023. This is an open access article, production, and hosting by Faculty of Agricultural Technology, Rajabhat Maha Sarakham University. <https://doi.org/10.14456/paj.2023.10>